

Public Health Policy & Laws Journal

วารสารกฎหมายและนโยบายสาธารณสุข

Vol.8 No.2

May - August 2022

ปีที่ 8 ฉบับที่ ๒

พฤษภาคม - สิงหาคม ๒๕๖๕

สารบัญ

Original Paper นิพนธ์ต้นฉบับ

- Factors Associating Alcohol Drinking of Undergraduate University Students: Phra Nakhon Si Ayutthaya District, Phra Nakhon Si Ayutthaya Province 215-232
ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักศึกษา: มหาวิทยาลัยแห่งหนึ่งในอำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
- Perception, Satisfaction, and Problems with Health Insurance Consumer Protection on Life Insurance Policies of an Insurance Company 233-248
การรับรู้ ความพึงพอใจ และปัญหาการคุ้มครองประกันภัยสุขภาพบนสัญญาประกันชีวิตของบริษัทประกันชีวิตแห่งหนึ่ง
- Factors related to the physical therapy services utilization among client in a community hospital, Prachuap Khiri Khan Province 249-264
ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการใช้บริการกายภาพบำบัดของผู้รับบริการในโรงพยาบาลชุมชน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
- Field practice learning outcomes of M.Sc. in Public Health Administration program during the COVID-19 pandemic 265-280
ผลการเรียนรู้การฝึกปฏิบัติงานหลักสูตร วท.ม. สาขาวิชาบริหารสาธารณสุขในสถานที่ทำงานช่วงการระบาดของโรคโควิด-19

- Thai Traditional Medicine Services Standard in Health Promoting Hospitals, Health Region 1 281-294
การจัดบริการการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือกของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล เขตสุขภาพที่ 1
- Hybrid Learning Design in Statistics and Research in Health Management for Graduate Students during the COVID-19 outbreak 295-311
การออกแบบการเรียนรู้แบบไฮบริดในชุดวิชาสถิติและการวิจัยในการจัดการสุขภาพ สำหรับนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาในช่วงการระบาดของโรคโควิด-19

Academic Paper บทความวิชาการ

- Strategies for the Development of Public Health Personnel in Sustainable Health Systems 313-327
ยุทธศาสตร์การพัฒนาคณากรสาธารณสุขในระบบสุขภาพที่ยั่งยืน
- United Nations Convention on International Settlement Agreements Resulting from Mediation 329-347
อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยข้อตกลงเพื่อระงับข้อพิพาทระหว่างประเทศด้วยการไกล่เกลี่ย
- A Circular Resolution and Government Committee's Liabilities 349-360
มติเวียนกับความรับผิดชอบของคณะกรรมการภาครัฐ
- Guidelines on the Collection System of Tobacco Tax for the Local Maintenance of Bangkok 361-373
แนวทางการพัฒนาระบบการจัดเก็บภาษียาสูบเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นของกรุงเทพมหานคร

Interesting Law/Supreme Court Order กฎหมายหรือคำพิพากษาที่น่าสนใจ

วารสารกฎหมายและนโยบายสาธารณสุข

Public Health Policy & Laws Journal

คณะที่ปรึกษา

รองศาสตราจารย์ ดร.ชนวนทอง ธนสุกาญจน์ มหาวิทยาลัยมหิดล
รองศาสตราจารย์ นายแพทย์พิทยา จารุพูนผล มหาวิทยาลัยมหิดล
รองศาสตราจารย์ ดร.จรรุวรรณ ธาดาเดช มหาวิทยาลัยมหิดล
ผู้ช่วยศาสตราจารย์พีระ ศรีภักดิ์นจิตร มหาวิทยาลัยมหิดล

บรรณาธิการ

ศาสตราจารย์ ดร.นิทัศน์ ศรีโชติรัตน์ มหาวิทยาลัยมหิดล

ผู้ช่วยบรรณาธิการ

Assoc. Prof. Dr. Manas Behera, Kalinga Institute of Industrial Technology, India

กองบรรณาธิการ

รองศาสตราจารย์ ดร. วิริณธ์ กิตติพิชัย มหาวิทยาลัยมหิดล
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัลลภรัตน์ พบศิริ มหาวิทยาลัยมหิดล
รองศาสตราจารย์ ดร. ลาวัญย์ ถนัดศิลป์กุล มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
รองศาสตราจารย์ ดร. มลีนี สมภพเจริญ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
รองศาสตราจารย์ ดร. วรางคณา จันทร์คง มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
รองศาสตราจารย์ ดร. สุภัทนา กลางคาร มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
รองศาสตราจารย์ ดร. เอื้ออารีย์ อึ้งจะนิล จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
รองศาสตราจารย์ ดร. นิรมัย พิเศษ มั่นจิตร มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุนิดา ปรีชาวงษ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นิสิต อินทมาโน มหาวิทยาลัยศรีปทุม
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ภัทรวรรณ ทองใหญ่ มหาวิทยาลัยรามคำแหง
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ธนชพร กังสังข์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชนพงษ์ ไรจนวรรฤทธิ์ Department of Health Professions, Hofstra University
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุธี อยู่สถาพร มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต
อาจารย์ปวีร์ศรี กิจสุขจิต มหาวิทยาลัยเกริก

ทุกบทความได้รับการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิ (Peer Review) อย่างน้อย 3 ท่าน
ก่อนตีพิมพ์ลงในวารสารกฎหมายและนโยบายสาธารณสุข

บทความที่ตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารกฎหมายและนโยบายสาธารณสุขฉบับนี้เป็นข้อคิดเห็นส่วนบุคคลของผู้เขียนบทความและเจ้าของผลงาน ไม่มีข้อผูกพันกับกองบรรณาธิการวารสารกฎหมายและนโยบายสาธารณสุข

กองบรรณาธิการไม่สงวนสิทธิ์ในการคัดลอกเนื้อหาบทความเพื่อการศึกษาหรือปฏิบัติงาน แต่ให้อ้างอิงแหล่งที่มาให้ครบถ้วนสมบูรณ์

ท่านที่ประสงค์จะส่งบทความทางวิชาการหรือผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเพื่อลงในวารสารกฎหมายและนโยบายสาธารณสุข กรุณาส่งมาที่กองบรรณาธิการวารสาร

สำนักงาน

ภาควิชาบริหารงานสาธารณสุข คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล
420/1 ถนนราชวิถี เขตราชเทวี แขวงทุ่งพญาไท กรุงเทพฯ 10400
โทรศัพท์ 0 2644 8833 ต่อ 104 โทรสาร 0 2644 8833 ต่อ 193
http://phad.ph.mahidol.ac.th/journal_law/index.html

ผู้จัดทำ

บรรณาธิการ ภาควิชาบริหารงานสาธารณสุข คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล
420/1 ถนนราชวิถี เขตราชเทวี แขวงทุ่งพญาไท กรุงเทพฯ 10400
โทรศัพท์ 0 2644 8833 ต่อ 103, โทรสาร 0 2644 8833 ต่อ 193
e-mail : phlaw.journal@gmail.com
https://www.tci-thaijo.org/index.php/journal_law/information/authors

บรรณาธิการแถลง

เมื่อปลายเดือนมีนาคม 2565 ที่ผ่านมา องค์การอนามัยโลกมีการประชุมเกี่ยวกับแผนปฏิบัติการควบคุมเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ระดับโลก ซึ่งประเด็นสำคัญคือการผลักดันนโยบายในการลดอันตรายจากการตี้มเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ ซึ่งมาตรการควบคุมการสื่อสารข้ามพรมแดน และมาตรการฉลากคำเตือนด้านสุขภาพ เป็นกลยุทธ์ที่จำเป็นในการลดการตี้มเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ กระทรวงสาธารณสุขของประเทศไทยได้ปรับแก้ไขพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ให้สอดคล้องกับนโยบายระดับโลกขององค์การอนามัยโลก คือ กลยุทธ์ SAFER หมายถึง 1) การควบคุมและจำกัดการเข้าถึงผลิตภัณฑ์เครื่องตี้มแอลกอฮอล์ 2) การควบคุมพฤติกรรม การซบซึ้งหลังการตี้ม 3) คัดกรอง บำบัดรักษา ผู้มีปัญหากจากสุรา 4) ควบคุมการโฆษณา การส่งเสริมการขาย และการให้ทุนอุปถัมภ์ และ 5) การขึ้นราคาผ่านระบบภาษี

ในบทบรรณาธิการของวารสาร The Lancet Global Health ฉบับเดือนมีนาคม ปีนี้ มีข้อมูลที่น่าสนใจว่า อุปสรรคสำคัญหนึ่งคือการแทรกแซงกระบวนการพัฒนานโยบายควบคุมเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ และการบังคับใช้มาตรการเชิงนโยบาย จากอุตสาหกรรมเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ข้ามชาติ และส่วนหนึ่งมาจากความไม่เต็มใจของรัฐบาลในการบังคับใช้นโยบายควบคุมเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ ไม่ว่าจะเป็เพราะมีภาวะผู้นำที่อ่อนแอ หรือมีผลประโยชน์ที่ขัดแย้ง ก็ตาม

การแทรกแซงโดยอุตสาหกรรมเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ มีหลักฐานเชิงประจักษ์ในงานวิจัยของ Pepita Barlow และคณะฯ (ตีพิมพ์ในวารสาร The Lancet Global Health ฉบับเดือนมีนาคม 2022 [https://www.thelancet.com/journals/langlo/issue/vol10no3/PIIS2214-109X\(22\)X0003-X](https://www.thelancet.com/journals/langlo/issue/vol10no3/PIIS2214-109X(22)X0003-X)) วิเคราะห์ข้อความต่างๆ ในการประชุมคณะกรรมการขององค์การการค้าโลก เกี่ยวกับฉลากคำเตือนสุขภาพในการบริโภคเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ ระหว่างปี ค.ศ. 2010 – 2019 และพบว่ามากกว่าครึ่งของข้อความต่างๆ ในการประชุม เป็นข้อความที่สะท้อนจุดยืนของอุตสาหกรรมเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ที่พบได้ในที่ต่างๆ

ท่าทีของอุตสาหกรรมเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ รวมถึงการอ้างว่า นโยบายต่างๆ เกี่ยวกับฉลากคำเตือนสุขภาพ เป็นภาระทั้งทางด้านการเงินและการบริหารต่ออุตสาหกรรมเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ ซึ่งจำกัดการค้าและการพาณิชย์ หลักฐานในการพัฒนานโยบายฉลาก

คำเตือนไม่มีความถูกต้องทางวิชาการ และอันตรายจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เป็นปัญหาที่มาจากบางกลุ่มเท่านั้น เป็นข้ออ้างที่อุตสาหกรรมยาสูบเคยอ้างเหตุผลเหล่านี้ก่อนที่รัฐบาลไทยจะผ่านกฎหมายภาพสีคำเตือนสุขภาพ แต่เมื่อกฎหมายกำหนดให้พิมพ์ภาพสีคำเตือนสุขภาพบนซองบุหรี โดยอุตสาหกรรมยาสูบต้องรับภาระในการจัดพิมพ์ภาพสีคำเตือนชุดละ 6-8 ภาพ และจะต้องเปลี่ยนภาพชุดเหล่านี้ทุกๆ 6-9 เดือน อุตสาหกรรมยาสูบก็ต้องดำเนินการตามที่กฎหมายกำหนด

ประเด็นเรื่องบุหรีหรือเล็กทรอนิกส์เป็นประเด็นที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวง ดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ผลักดันเป็นอย่างมากตั้งแต่เมื่อเดือนกันยายน พ.ศ. 2564 โดยอ้างว่าประเทศที่พัฒนาแล้ว 60 กว่าประเทศ ยอมรับเทคโนโลยีใหม่ และอ้างด้วยว่าบุหรีอิเล็กทรอนิกส์มีความปลอดภัยกว่าบุหรีมวน แต่ข้อเท็จจริงคือ ผู้ผลิตบุหรีอิเล็กทรอนิกส์ประเภทให้ความร้อน ยอมรับต่อสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยาของประเทศสหรัฐอเมริกาว่ายังไม่มียุทธศาสตร์ว่าบุหรีอิเล็กทรอนิกส์ ช่วยลดความเสี่ยงในการเกิดโรคที่เกี่ยวข้องกับยาสูบ เมื่อเปรียบเทียบกับการสูบบุหรีมวน และยอมรับว่าบุหรีอิเล็กทรอนิกส์สามารถทำลายสุขภาพ

กลุ่มผู้สนับสนุนบุหรีอิเล็กทรอนิกส์ อ้างว่าเป็นผลิตภัณฑ์ที่ปลอดภัยกว่าบุหรีมวน แต่ไม่เคยเรียกร้องให้ผู้ผลิตบุหรีอิเล็กทรอนิกส์ ไปขึ้นทะเบียนกับสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา กระทรวงสาธารณสุข ทั้งๆ ที่กฎหมายอนุญาตให้ไปขึ้นทะเบียนได้ หากพิสูจน์ได้ว่ามีความปลอดภัยต่อสุขภาพ

ที่น่าสนใจมากคือ เหตุใด รัฐมนตรีว่าการกระทรวง ดิจิทัล เพื่อเศรษฐกิจและสังคม จึงสนใจประเด็นเรื่องบุหรีอิเล็กทรอนิกส์ ทั้งๆ ที่หน้าที่ของกระทรวงคือปราบปรามเว็บไซต์ต่างๆ ที่ขายของผิดกฎหมาย

ศาสตราจารย์เกียรติคุณ ดร.นิทัศน์ ศิริโชติรัตน์
บรรณาธิการ